

291

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

z dnia 15 listopada 1963 r.

w sprawie zasad i trybu przyznawania i wypłaty żołnierzom oraz członkom ich rodzin odszkodowań z tytułu wypadków.

Na podstawie art. 33a ust. 5 ustawy z dnia 13 grudnia 1957 r. o służbie wojskowej oficerów Sił Zbrojnych (Dz. U. z 1958 r. Nr 2, poz. 5 oraz z 1963 r. Nr 15, poz. 78 i Nr 50, poz. 277) i art. 29a ust. 5 ustawy z dnia 6 czerwca 1958 r. o służbie wojskowej szeregowców i podoficerów Sił Zbrojnych (Dz. U. Nr 36, poz. 164, z 1959 r. Nr 14, poz. 75, z 1961 r. Nr 6, poz. 39 i z 1963 r. Nr 50, poz. 277) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.

Przepisy ogólne.

§ 1. Przepisy rozporządzenia stosuje się przy przyznawaniu i wypłacie odszkodowań przewidzianych w art. 33a ustawy z dnia 13 grudnia 1957 r. o służbie wojskowej oficerów Sił Zbrojnych (Dz. U. z 1958 r. Nr 2, poz. 5 oraz z 1963 r. Nr 15, poz. 78 i Nr 50, poz. 277) i w art. 29a ustawy z dnia 6 czerwca 1958 r. o służbie wojskowej szeregowców i podoficerów Sił Zbrojnych (Dz. U. z 1958 r. Nr 36, poz. 164, z 1959 r. Nr 14, poz. 75, z 1961 r. Nr 6, poz. 39 i z 1963 r. Nr 50, poz. 277).

§ 2. Odszkodowanie, o którym mowa w § 1, przysługuje:

- 1) żołnierzom w czynnej służbie wojskowej, a mianowicie:
  - a) oficerom, chorążym i podoficerom zawodowym,
  - b) oficerom i chorążym służby okresowej,
  - c) podoficerom nadterminowym,
  - d) podoficerom i szeregowcom odbywającym zasadniczą służbę wojskową,
  - e) słuchaczom akademii wojskowych i innych wojskowych szkół wyższych, uczniom oficerskich i podoficer

cerskich szkół zawodowych oraz elewom orkiestr wojskowych,

- f) oficerom, chorążym, podoficerom i szeregowcom rezerwy odbywającym ćwiczenia lub przeszkolenie wojskowe,
  - g) podoficerom i szeregowcom — studentom szkół wyższych odbywającym przeszkolenie wojskowe;
  - h) oficerom, chorążym, podoficerom i szeregowcom odbywającym służbę wojskową przewidzianą w przepisach szczególnych;
- 2) członkom rodzin żołnierzy, określonym w przepisach wymienionych w § 1.

§ 3. 1. Za wypadek uważa się działające z zewnątrz na żołnierza w sposób nagły zdarzenie, zaistniałe podczas lub w związku z wykonywaniem przez niego obowiązków służbowych, które spowodowało uszkodzenie zdrowia lub śmierć żołnierza.

2. Na równi z wypadkami pozostającymi w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych traktuje się wypadki zaistniałe:

- 1) w związku z wykonywaniem funkcji i zadań zleconych przez organizacje polityczne, zawodowe lub społeczne,
- 2) podczas zorganizowanej w ramach wojska pomocy siewnej, żniwnej lub akcji mającej na celu ochronę plonów,
- 3) podczas ratowania innych obywateli z grożącego im życiu niebezpieczeństwa,
- 4) podczas udzielania przedstawicielowi organu administracji państwowej pomocy przy spełnianiu przez niego czynności urzędowych,
- 5) podczas brania udziału w ściganiu lub ujęciu osób podejrzanych o popełnienie przestępstwa lub podczas ochrony innych obywateli przed napaścią.

3. Za zaistniałe podczas lub w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych uważa się również wypadki w drodze do miejsca i z miejsca wykonywania czynności służbowych lub czynności określonych w ust. 2.

§ 4. 1. Odszkodowanie przysługuje żołnierzowi zwolnionemu z czynnej służby wojskowej, który wskutek uszkodzenia zdrowia doznanego w wypadku został zaliczony do I lub II grupy inwalidów w związku ze służbą wojskową w trybie przewidzianym w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i nadterminowych lub w przepisach o zaopatrzeniu inwalidów wojskowych.

2. Żołnierzom uprawnionym do zaopatrzenia przewidzianego w dekrete z dnia 14 sierpnia 1954 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 1958 r. Nr 23, poz. 98, z 1959 r. Nr 14, poz. 75 i z 1961 r. Nr 6, poz. 39) może być przyznane odszkodowanie jeszcze przed zwolnieniem ich z czynnej służby wojskowej, jeżeli w myśl art. 7 ust. 2 tego dekretu przyznano im rentę inwalidzką z tytułu zaliczenia do I lub II grupy inwalidów przed zwolnieniem z tej służby.

§ 5. 1. Wszystkim członkom rodziny zmarłego żołnierza uprawnionym do odszkodowania przysługuje łącznie tylko jedno odszkodowanie w równych częściach.

2. W razie śmierci żołnierza, po nabyciu przez niego prawa do odszkodowania (po zwolnieniu ze służby wojskowej i zaliczeniu do I lub II grupy inwalidów), lecz przed przyznaniem lub wypłatą odszkodowania przewidzianego w § 4, odszkodowanie to wypłaca się w równych częściach członkom rodziny żołnierza.

§ 6. 1. Zaistnienie wypadku podczas lub w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych stwierdza dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz pełnił ostatnio służbę.

2. Związek śmierci żołnierza z wypadkiem stwierdza:

- 1) dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz pełnił ostatnio służbę, jeżeli śmierć nastąpiła podczas tego wypadku,
- 2) komendant wojskowego zakładu leczniczego, jeżeli żołnierz zmarł w tym zakładzie,
- 3) wojskowa komisja lekarska — w przypadkach nie wymienionych w pkt 1 i 2.

3. Związek uszkodzenia zdrowia żołnierza z wypadkiem ustalają wojskowe komisje lekarskie w trybie przewidzianym dla ustalenia związku inwalidztwa ze służbą wojskową.

§ 7. 1. Prawo żołnierza do odszkodowania ocenia się na podstawie:

- 1) orzeczenia obwodowej komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia zaliczającego żołnierza do I lub II grupy inwalidów, od którego nie wniesiono odwołania i co do którego nie podniesiono zarzutów wadliwości lub
- 2) orzeczenia wojewódzkiej komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia

— zwanych w dalszym ciągu „orzeczeniem KIZ”.

2. Odszkodowanie przysługuje również w razie pogorszenia się stanu zdrowia żołnierza po zwolnieniu ze służby wojskowej i po wydaniu orzeczenia KIZ, jeżeli pozostaje w związku z wypadkiem i nastąpiło nie później niż w ciągu 2 lat od zaistnienia wypadku.

3. Zaliczenie żołnierza do I lub II grupy inwalidów na określony czas nie stanowi przeszkody do przyznania mu odszkodowania.

§ 8. Jeżeli przyczyną inwalidztwa żołnierza są obok skutków wypadku również inne uszkodzenia zdrowia nie pozostające w związku z wypadkiem, prawo do odszkodowania przysługuje żołnierzowi tylko wtedy, gdy skutki samego wypadku powodują inwalidztwo I lub II grupy.

Rozdział 2.

Dokumentacja uprawnień do odszkodowania.

§ 9. Przyznanie żołnierzowi odszkodowania następuje na podstawie:

- 1) orzeczenia KIZ zaliczającego żołnierza do I lub II grupy inwalidów,
- 2) stwierdzenia dowódcy jednostki wojskowej, w której żołnierz pełnił służbę, że wypadek zaistniał podczas lub w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych,
- 3) orzeczenia wojskowej komisji lekarskiej stwierdzającego związek uszkodzenia zdrowia z wypadkiem,
- 4) zaświadczenia o zaopatrzeniu pieniężnym — w stosunku do żołnierzy zawodowych i nadterminowych oraz służby okresowej.

§ 10. Przyznanie odszkodowania małżonkowi zmarłego żołnierza następuje na podstawie:

- 1) zaświadczenia dowódcy jednostki wojskowej lub komendanta wojskowego zakładu leczniczego albo orzeczenia wojskowej komisji lekarskiej — stwierdzającego, że śmierć żołnierza nastąpiła wskutek wypadku,
- 2) zaświadczenia o zaopatrzeniu pieniężnym — w stosunku do żołnierzy zawodowych i nadterminowych oraz służby okresowej,
- 3) wyciągu z aktu małżeństwa,
- 4) oświadczenia o pozostawaniu we wspólności małżeńskiej z żołnierzem w chwili jego śmierci.

§ 11. 1. Przyznanie odszkodowania dzieciom (wnukom i rodzeństwu) następuje na podstawie dokumentów wymienionych w § 10 pkt 1 i 2 oraz:

- 1) wyciągu z aktu urodzenia dziecka,
- 2) zaświadczenia szkolnego (dla dziecka w wieku od 16 do 24 lat, jeżeli uczęszcza do szkoły),
- 3) orzeczenia KIZ stwierdzającego inwalidztwo dziecka oraz czas powstania tego inwalidztwa, jeżeli to jest warunkiem przyznania odszkodowania.

2. Jeżeli odszkodowanie ma być przyznane dzieciom obcym wziętym na utrzymanie i wychowanie, wymagane są ponadto:

- 1) wyciągi z aktów zgonu rodziców dziecka, a jeżeli rodzice dziecka lub jedno z nich żyje, zaświadczenie właściwego organu prezydium rady narodowej o stanie majątkowym i źródłach dochodu rodziców albo
- 2) dowód powierzenia żołnierzowi opieki nad dzieckiem przez władzę opiekuńczą.

§ 12. Przyznanie odszkodowania rodzicom następuje na podstawie dokumentów wymienionych w § 10 pkt 1 i 2 oraz:

- 1) wyciągu z aktów urodzenia rodziców,
- 2) orzeczenia KIZ stwierdzającego inwalidztwo osoby uprawnionej, jeżeli to jest warunkiem nabycia prawa do odszkodowania,
- 3) dowodu stwierdzającego pozostawanie rodziców na utrzymaniu żołnierza.

Rozdział 3.

Właściwość organów oraz tryb przyznawania i wypłaty odszkodowania.

§ 13. Odszkodowanie przyznaje i wysokość jego ustala:

- 1) dla żołnierzy zawodowych i nadterminowych oraz członków ich rodzin — wojskowy komendant wojewódzki, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania tych żołnierzy,
- 2) dla pozostałych żołnierzy i członków ich rodzin — wojskowy komendant wojewódzki właściwy ze względu na ostatnie miejsce pełnienia służby przez tych żołnierzy.

§ 14. 1. Odszkodowanie przyznaje się na wniosek żołnierza lub członka rodziny zmarłego żołnierza.

2. Jeżeli odszkodowanie ma być przyznane członkom rodziny zmarłego żołnierza, wojskowy komendant wojewódzki obowiązany jest ustalić, czy oprócz zgłaszającego wniosek po żołnierzu nie pozostali jeszcze inni członkowie rodziny uprawnieni do odszkodowania, i decyzją o przyznaniu odszkodowania objąć wszystkich uprawnionych.

§ 15. 1. Wojskowy komendant wojewódzki po otrzymaniu wniosku o odszkodowanie powinien zebrać dokumenty wymienione w §§ 9—12, niezbędne do ustalenia prawa do odszkodowania żołnierza lub członków rodziny zmarłego żołnierza, przy czym dokumentów wymienionych w § 9, § 10 pkt 1 i 2, § 11 ust. 1 pkt 3 i § 12 pkt 2 należy zażądać od właściwych organów, a pozostałych dokumentów — od osób ubiegających się o odszkodowanie.

2. Jeżeli we właściwej wojskowej komendzie wojewódzkiej znajdują się akta dotyczące zaopatrzenia emerytalnego żołnierza lub członków rodziny zmarłego żołnierza, należy dla ustalenia uprawnień do odszkodowania wykorzystać dokumenty znajdujące się w tych aktach, bez powtórzenia ich zbierania.

3. Jeżeli postępowanie w sprawie przyznania zaopatrzenia emerytalnego lub inwalidzkiego żołnierzowi albo członkom rodziny zmarłego żołnierza toczy się przed innym organem, wojskowy komendant wojewódzki właściwy do przyznania odszkodowania powinien zażądać akt emerytalnych od tego organu. W tym przypadku wojskowy komendant wojewódzki jest uprawniony do sporządzania odpisów dokumentów znajdujących się w aktach emerytalnych, niezbędnych do ustalenia uprawnień do odszkodowania żołnierza lub członków rodziny zmarłego żołnierza.

4. Ustalenia właściwego organu rentowego co do spełnienia przez członków rodziny żołnierza warunków do uzyskania renty rodzinnej są dla organu przyznającego odszkodowanie wiążące.

§ 16. 1. Wojskowy komendant wojewódzki wydaje decyzję w sprawie odszkodowania najpóźniej w ciągu 14 dni po zebraniu wszystkich niezbędnych dowodów,

2. W decyzji o przyznaniu odszkodowania należy powołać przepisy prawne, na których jest oparta, określić wysokość odszkodowania i sposób jego obliczenia oraz — jeżeli jest kilku uprawnionych — wysokość odszkodowania przysługującą każdemu z nich.

3. Decyzja odmowna powinna zawierać uzasadnienie odmowy przyznania odszkodowania.

4. Każda decyzja powinna zawierać pouczenie o prawie wniesienia odwołania i wskazanie organu właściwego do rozpatrzenia odwołania.

§ 17. 1. Od decyzji wojskowego komendanta wojewódzkiego w sprawie odszkodowania przysługuje osobom zainteresowanym odwołanie do Szefa Departamentu Finansów Ministerstwa Obrony Narodowej w ciągu 14 dni od dnia doręczenia decyzji.

2. W razie wniesienia przez zainteresowaną osobę odwołania od decyzji w sprawie odszkodowania, wojskowy komendant wojewódzki przesyła niezwłocznie całość akt sprawy do Szefa Departamentu Finansów Ministerstwa Obrony Narodowej.

3. Szef Departamentu Finansów Ministerstwa Obrony Narodowej może decyzję w sprawie odszkodowania zatwierdzić lub uchylić. W razie uchylenia decyzji przekazuje się sprawę wojskowemu komendantowi wojewódzkiemu do ponownego rozpatrzenia.

§ 18. Wypłaty odszkodowania dokonuje z budżetu centralnego w części dotyczącej Ministerstwa Obrony Narodowej organ finansowy wojskowej komendy wojewódzkiej na podstawie decyzji o przyznaniu odszkodowania.

Rozdział 4.

Przepisy końcowe.

§ 19. Koszty postępowania związane z ustaleniem prawa do odszkodowania oraz jego wypłatą pokrywane są z budżetu centralnego w części dotyczącej Ministerstwa Obrony Narodowej.

§ 20. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Obrony Narodowej: *M. Spychalski*
Marszałek Polski